

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

24 februari 2005

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Karim Van Overmeire, Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen en John Vrancken –

betreffende het houden van een volksraadpleging over de Europese Grondwet

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Op 29 oktober 2004 ondertekenden de staats- en regeringsleiders van de 25 EU-lidstaten het verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa. Daarmee werd het startsein gegeven voor een ratificatieproces dat wellicht twee jaar zal duren en mogelijkwerwijs moeizaam zal verlopen. De EU mikt op 1 november 2006 voor de inwerkingtreding van de bepalingen van dit grondwettelijke verdrag.

De ratificatieprocedure verschilt van lidstaat tot lidstaat. Enkele landen zullen zich beperken tot een ratificatie in het parlement, maar minstens negen landen hebben nu al beslist dat ze een referendum organiseren, nl. Denemarken, Frankrijk, Groot-Brittannië, Ierland, Portugal, Spanje, de Tsjechische Republiek, Nederland en Luxemburg. Er zijn sterke argumenten om ook in ons land een volksraadpleging te organiseren, ook al heeft ze enkel een raadgevend karakter.

Het verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa bestaat uit een preambule, vier delen en een reeks protocollen en verklaringen. Deel I legt de algemene principes vast. Deel II bestaat uit het Handvest van de grondrechten van de Unie. Deel III omschrijft het beleid en de werking van de Unie. Deel IV ten slotte bevat de algemene bepalingen en de slotbepalingen.

De preambule opent met een verwijzing naar het culturele, religieuze en humanistische erfgoed van Europa. Een expliciete verwijzing naar de christelijke tradities werd niet opgenomen. In de preambule wordt Europa als het ware “gedefinieerd”, wat van belang kan zijn om toekomstige kandidaat-lidstaten op hun “Europese” karakter te toetsen.

In artikel I-1 wordt de Europese Unie ingesteld. Dat is een kwalitatieve stap ten opzichte van de huidige verdragen, waarin sprake is van verdragssluitende partijen. Met het verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa is de Europese Unie niet langer een samenwerkingsverband van lidstaten, maar krijgt ze een federaal karakter. Artikel I-10 bevestigt trouwens het “burgerschap van de Unie”. Als gevolg van deze “Europese Grondwet” zal de institutionele architectuur van de Europese Unie een aantal zeer verregaande wijzigingen ondergaan. Niet alle veranderingen zijn in het voordeel van de kleinere lidstaten.

Het Handvest van de grondrechten (2000) was totnogtoe niet juridisch afdwingbaar. Nu wordt het in de “Europese Grondwet” geïntegreerd. De “burger van de Unie” kan er zich op beroepen ten aanzien van de Europese instellingen en ten aanzien van de lidstaten wanneer die het Europees recht toepassen.

Overall in Europa is men gewonnen voor samenwerking op terreinen waar een Europese aanpak logisch is en een duidelijke meerwaarde oplevert. De vraag is evenwel of de naties van Europa ook bereid zijn om een veel grotere stap te zetten, met name: het opgeven van een aanzienlijk deel van hun soevereiniteit en de toetreding tot een Europese federatie.

Een dergelijke belangrijke stap mag in elk geval niet gezet worden zonder een grondige discussie en zonder de raadpleging van de volkeren van Europa. Luidens haar preambule weerspiegelt de “Europese Grondwet” de wil van de burgers. Die stelling kan het best vóór de inwerkingtreding ervan getoetst worden. Omdat het verdrag uitermate ingrijpend is voor de deelstaten in Europa en dus ook voor Vlaanderen, beoogt dit voorstel de organisatie van een volksraadpleging in Vlaanderen.

Rekening houdende met het feit dat het door onenigheid binnen de federale meerderheid blijkbaar onmogelijk is geworden om een federale volksraadpleging te houden, mag Vlaanderen de kans om de Vlaamse bevolking te horen in deze belangrijke materie, niet laten voorbijgaan. Het is dan ook meer dan nuttig en een duidelijke veruitwendiging van de democratische ingesteldheid van de Vlaamse overheid om een dergelijke volksraadpleging in Vlaanderen te organiseren. De resultaten van deze raadpleging dienen in het Staatsblad gepubliceerd te worden.

Karim VAN OVERMEIRE

Stefaan SINTOBIN

Roland VAN GOETHEM

Luk VAN NIEUWENHUYSEN

John VRANCKEN

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 6

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaan-
gelegenheid.

De resultaten van de volksraadpleging worden
bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 2

Over de toetreding van België tot het verdrag tot
vaststelling van een grondwet voor Europa wordt
een volksraadpleging gehouden.

Karim VAN OVERMEIRE

Stefaan SINTOBIN

Roland VAN GOETHEM

Luk VAN NIEUWENHUYSEN

John VRANCKEN

Binnen veertig dagen na de bekendmaking van
dit decreet in het Belgisch Staatsblad, worden alle
burgers die regelmatig ingeschreven zijn op de kie-
zerslijsten voor de verkiezing van het Vlaams Par-
lement, opgeroepen om met ‘ja’ of ‘neen’ te ant-
woorden op de volgende vraag:

“Wilt u dat ons land toetreedt tot het verdrag tot
vaststelling van een grondwet voor Europa?”.

Artikel 3

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels
voor de organisatie van deze volksraadpleging.

Artikel 4

De kandidaten die bij de decreetgevende ver-
kiezingen van 13 juni 2004 voor de vernieuwing
van het Vlaams Parlement werden voorgedragen,
mogen een effectieve en een plaatsvervangende
getuige aanwijzen om de stemverrichtingen en de
stemopneming bij te wonen.

Artikel 5

De Raad van State doet in algemene vergadering
uitspraak over de bezwaren die tegen onregelma-
tigheden van de kiesverrichtingen ingediend wor-
den.